

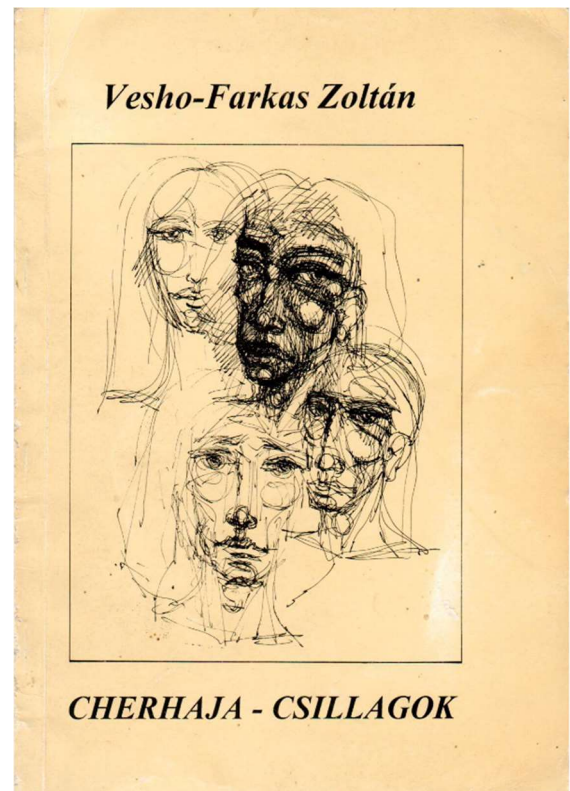
ALKOTÓI TEVÉKENYSÉG (portfolió)

Az eddigi műveim bemutatása

Cherhaja - Csillagok 1994 (műfordítás)

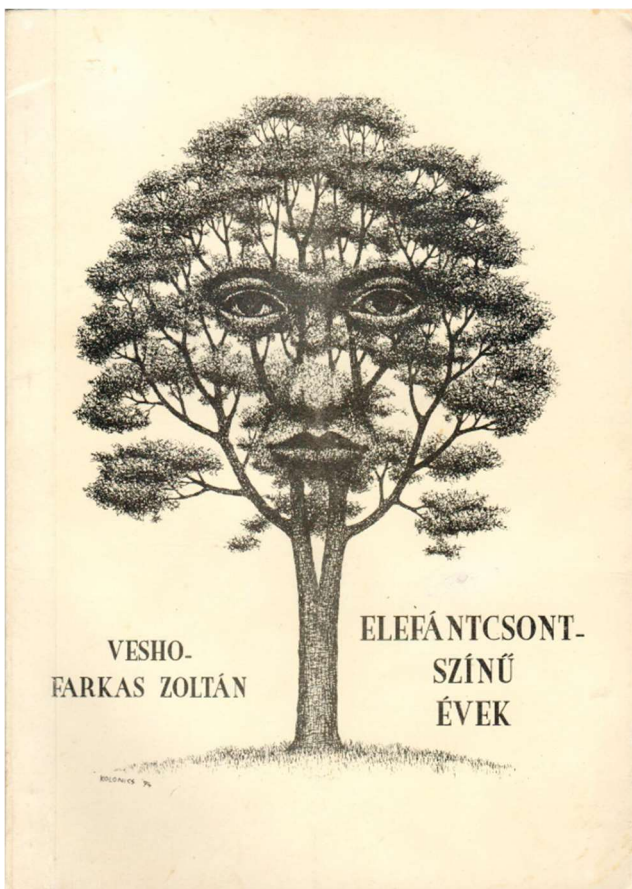
Vesho – Farkas Zoltán a legifjabb cigány költők és műfordítók egyike. Mélyről indult a falusi cigány világból, tele ambícióval, hogy népét a maga eszközeivel segítse a felemelkedés útján. Lírai alkat, vágyai a csendből a fűszálak hegyén megcsillanó harmatcseppekből alakulnak költészetté. De a romantikus ifjú költő tudatosan is műveli anyanyelvét a cigányt, s évek óta rendületlenül fordít – verseket, elbeszéléseket.

E műfordítások lírai alkatához közel álló magyar költők verseitől a spanyol Garcia Lorca költészetéig terjednek, de Shakespeare drámája éppúgy megragadja, mint Szophoklész Oedipus királya. Vesho szinte ösztönösen választotta Móricz hét krajcárja mellé a cigány író Rácz Lajos Ceruzacsonk című elbeszélését. Ígéretes ifjú, ösztönös és tudatos értelmiségi szellem.

Vesho – Farkas Zoltán: Elefántcsontszínű évek 1995 (versek)

Éppen huszonegy éves a költő, akinek első önálló kötetébe nyer betekintést Ön, kedves olvasó. E költeménycsokorban falsejlik a rózsailatú gyermekkor, sikolt a lüktető magány, mánor villanású szerelem ölelkezik múltból vibráló emlékekkel: büszke származástudat lép frigyre a jelen pontos megítélésével. Különös egyéni hang szól a versekből. Vivodó meditatív alkat fest szavakból expresszív látomásszerű

képeket. A sorok tempója, lendülete, a ritmus szaggatottsága – érzékeny lényének lélegzetvétele. Miközben a valóságot különös költői képekben varázsolja lelkünkbe, testet ölt mondanivalója is – a költői útkeresés magánya.

A versek és a kötet végén a lírai prózák vérbeli költő érkezését jelzik, korunk irodalmi életébe.

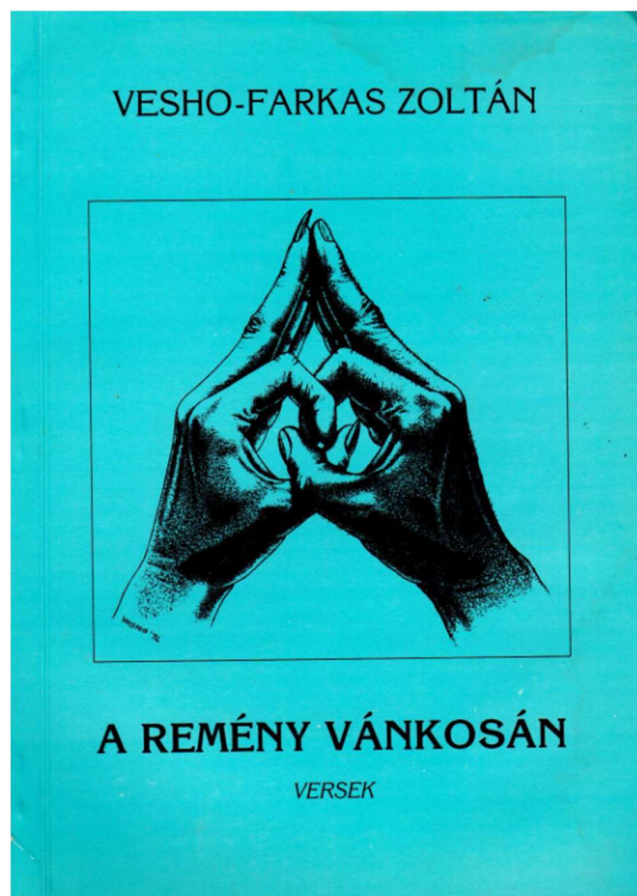
A remény vánkosán 1996 (versek)

A huszonkét éves Vesho – Farkas Zoltán rövid időn belül már a harmadik kötetével jelentkezik. Az első, 1994-ben megjelent gyűjteményében („Cherhaja – Csillagok”)

műfordításait adta közre – anyanyelvére a lovári nyelvjárásra ültetve az általa kedvelt cigány költőtársak verseit, ugyan úgy, mint Petőfit, Radnótit, Federico Garcia Lorcát. Emellett a „Rangkhelimataura – Színhátékok” ciklusában Szophoklész „Oedipus Király” című drámájából és Shakespeare „Rómeo és Júlia” című tragédiájából fordított részleteket. Mindezt azért fontos új kötetével kapcsolatban kiemelni, mert jelzi a fiatal költő intellektuális érdeklődését, nyitottságát.

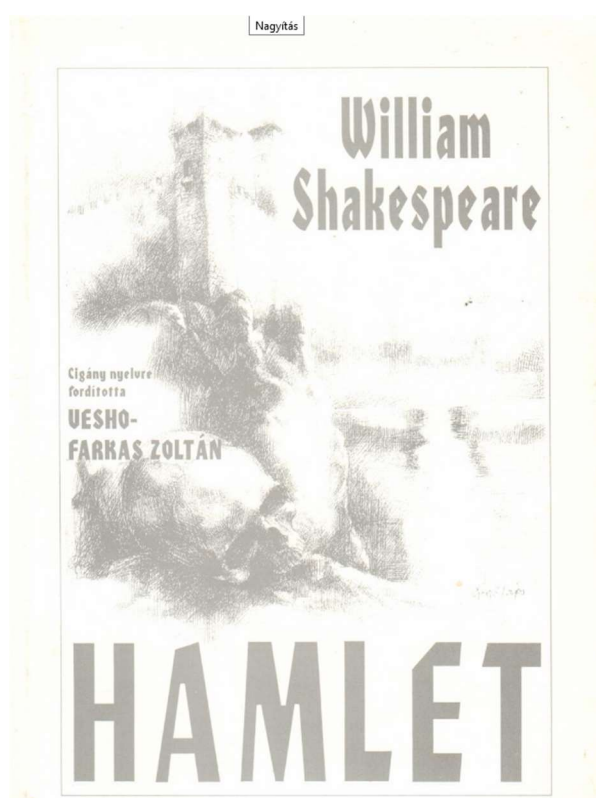
Intellektualitása már az „Elefántcsont színű évek” című művében is felvillan – pl. a kitűnő „A fáraó átka” című versében – ám mind versformák tekintetében, mind mondandójában még a keresés állapotát mutatja.

Ezen új kötete – különösen figyelembe véve az eltelt idő rövidségét – egészen meglepő, nagy lépés előre. Új verseiben már megtalálja saját kifejezési módját, felcsendül egyéni hangja. Mélyen cigány identitása átível egy univerzális eszméletbe, hasonlatai – jelképei – elvontabbá-gondolatibbá válnak, s a képzettársítások felszabadult világába vezetnek.

William Shakespeare: Hamlet 1998 (műfordítás)

Európa örök vándorainak népéből származom. Rom som, azaz cigány vagyok. Sorsom összefonódik a lét határán a természet vonzásában élő népem sorsával. Céloom: a cigány nyelv és kultúra ápolása, egyben megreformálása is. Mi cigányok késésben vagyunk, s e vonatkozásban is – kisebbségen. Korunk azonban reményeket sejtet önazonosságunk megőrzésére, népünk előbbre jutására Európa népei között. Megmaradásunk és kibontakozásunk nélkülözhetetlen alapja az egységes cigány nyelv.

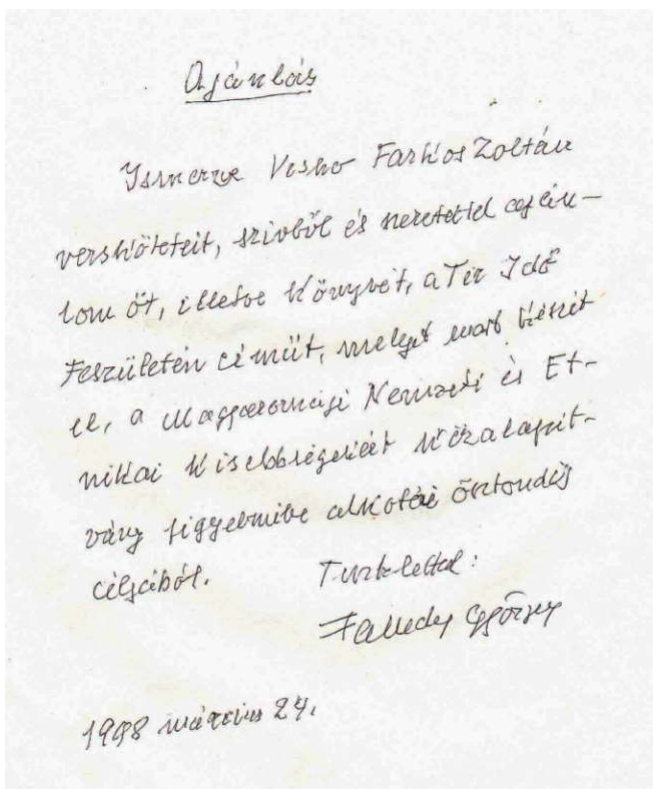
William Shakespeare: Hamlet című drámájának tolmácsolása bepillantást enged a cigány nyelv újításába és hozzájárul a roma színelőadások megvalósításához is. E színdarab története nagyon közel áll e nép lélek – és hiedelemvilágához. Ezért tartom fontosnak, hogy saját anyanyelvén élvezhesse a romaság is e nagyszerű mű lélekemelő hangulatát, üzenetét.

Tér – idő feszületén 1999 (versek)

Euripidész: Médeia 1999 (műfordítás)

Vesho – Farkas Zoltán a magány érzését, a túlvilággal való kapcsolatát jeleníti meg e kötetben: Íme: „...istrángot téptem / magadra hagyta / és magamra magam...” írja Fény-árnyék című versében.

Amiben ezen írásai eltérnek az előzőek módszerétől, Vesho-nak e versei kétnyelvűek (magyar-cigány), a kötet második részében pedig Euripidész kétnyelvű Médeiája kelt figyelmet.

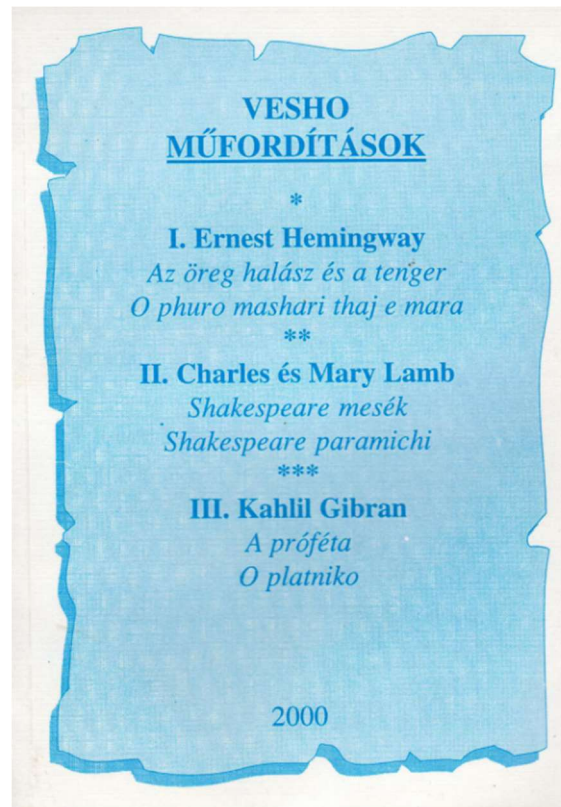

A dráma jóértelemben vett valóságos krimi, ám valódi irodalom. Mondandója: szerelem, féltékenység, bosszú, árulás, amely bizony nem ismeretlen érzelmek a cigányság körében.

Vesho – Farkas Zoltán három műfordítását szerkesztette egy kötetbe, amely a romológia keretén belül oktatási célból készült, iskolai segédanyag.

Elsőként **Ernest Hemingway - Az öreg halász és a tenger** című kisregényét olvashatjuk lovári nyelven.

„A mű Santiagonak az egyszeri Kubai halásznak a tengerrel folytatott heroikus küzdelmét mutatja be, amelyben a főhős Hemingwaynek az emberről alkotott végső gondolatát is megfogalmazza: „...az ember nem arra született, hogy legyőzzék.. Az embert el lehet pusztítani, de nem lehet legyőzni.”

Charles és Mary Lamb: Shakespeare mesék – A Lamb testvérek nem kevesebbre vállalkoztak, mint: „mesévé oldották gyermekek számára a drámaíró műveit, a vígjátékokat, a regényes színműveket és a tragédiák legjavát. Olyan korú gyermekeknek szól ez a könyv, akik még nem járnak színházba, hogy a lebilincselő elbeszélések olvasása készítse elő őket az igazi találkozásra. Aki meghitt ismeretséget köt ezekkel a történetekkel - amelyeket Shakespeare maga is másoktól kölcsönzött -, az tudja majd

igazán értékelni, mivé formálja őket a drámaíró és költő lángelméje.”

TARTALOM INKRITORO	
I. E. Hemingway: Az öreg halász és a tenger O phuro mashari thaj e mara	3. old.
II. Chales és Mary Lamb: Shakespeare mesék Shakespeare paramichi-	85. old.
A makrancos hölgy E bi muklyi raji	86.old.
A Velencei kalmár O Velencicko biznisari	98.old.
Romeo és Júlia Romeo thaj Julia	112.old.
Vihar O tufano	126.old.
Hamlet	139.old.
Lear király Lear kraj	153.old.
Macbeth	165.old.
Othello	175.old.
Szeget szeggel Karfin karfinesa	188.old.
Szentivánéji álom Suntoivan ratyako suno	204.old.
Kahlil Gibran: A próféta O platniko	217.old.
A cigány nyelv hangjai és kiejtésük La romana shibake glasura thaj avriphenimata	254.old.

257

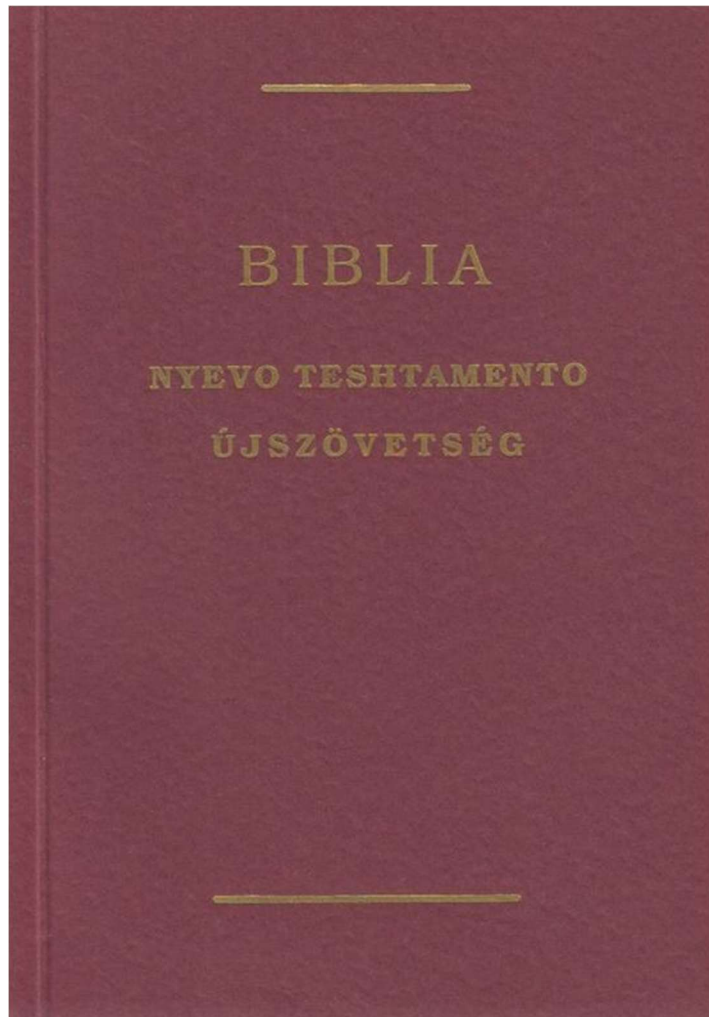
Kahlil Gibran: A próféta – „A szeretet nem ad egyebet, mint önmagát, és nem vesz el semmit, csupán önmagából. A szeretet nem birtokol és nem birtokolható, mert a szeretetnek elég a szeretet. Szeressétek egymást, de a szeretetből ne legyen kötelék: legyen inkább hullámozó tenger lelketek partjai között. Álljatok egymás mellett, de egymáshoz ne túl közel: mert a templom oszlopai távol állnak

egymástól, és a tölgyfa meg a ciprus nem egymás árnyékában növekszik.”

NYEVO TESTAMENTO – ÚJSZÖVETSÉG 2003 (műfordítás)

„Elkészült a teljes Újszövetség cigány nyelvű fordítása. Vesho Farkas Zoltán vállalkozott a rendkívüli feladatra. A Vesho-féle fordítás két nyelven került kiadásra, magyar és lovári nyelven a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat gondozásában. Vesho Farkas Zoltán számos olyan szóra, amelynek nem volt cigány megfelelője, a szanszkrit, ill. a hindiből merített, de mint a magyar nyelvújítók, szóképzéssel is alkotott szavakat, átvett a latinból, görögből olyan kifejezéseket, amelyek nemzetközileg is érthetőek.”

A Biblia része az emberiség előre haladásának. Tudjuk, hogy ma már nem beszélt, régi nyelveken írták. A mienktől eltérő korok szellemi örökségét, könyvei íróinak emberi sajátságait meg is találjuk benne. Ezért röviddel kezdetei után már más nyelvekre fordították. A nyelvek és az emberi műveltség alakulása miatt ma is újra és újra fordítják a világ

egyre több nyelvére. Minden fordítás egyben értelmezés is. Az új fordítások, Isten mindenkor érvényes szavát tolmácsolva, érvényesítik az új idők, a megújuló emberi kultúrák igényeit, minden jóakarató ember számára.

- A régiek is olvasták, hogy „minden Istentől sugalmazott Írás alkalmas a tanításra,... hogy Istenembere tökéletes és mindenben jótetre kész legyen” (2 Tim 3,16-17). – A Biblia új fordítását olvasva igazolódjék bennünk is az Apostol szava.

Seregély István egri érsek

a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke

Mózes öt könyve / Tóra 2007 (műfordítás)

„Az ÓSZ első nagy irodalmi egységének összefoglaló címe a magyar Bibliában (hasonlóan más keresztyén Biblia fordításokhoz): Mózes öt könyve. A héber Bibliában a címe egy szó: Tóra, aminek általánosan elfogadott jelentése: Törvény. Ez utóbbi arra utal, hogy Izráel vallási és erkölcsi törvényei vannak itt törvénykódexekben összegezve. A törvények azonban történeti keretbe vannak ágyazva, és oly módon vannak bemutatva, hogy azokban Isten Mózesen keresztül jelentette ki akaratát a pusztában vándorló zsidó népnek. A hagyomány

ezért tartotta Mózeset a teljes Tóra emberi szerzőjének, írójának. Van még egy kései zsidó elnevezés is az egész műre, magyarul »a Törvény öt ötüde«, ennek felel meg a - Tertullianus óta használt - görög cím: Pentateukhosz = »Öt könyv«.

Teremtés könyve,
Kivonulás könyve, Leviták könyve, Számok könyve, Második Törvénykönyv.

A TELJES BIBLIA CIGÁNY NYELVEN (műfordítás)

A világon először Magyarországon látott napvilágot a teljes Biblia cigány nyelven, Vesho – Farkas Zoltán fordítása által.

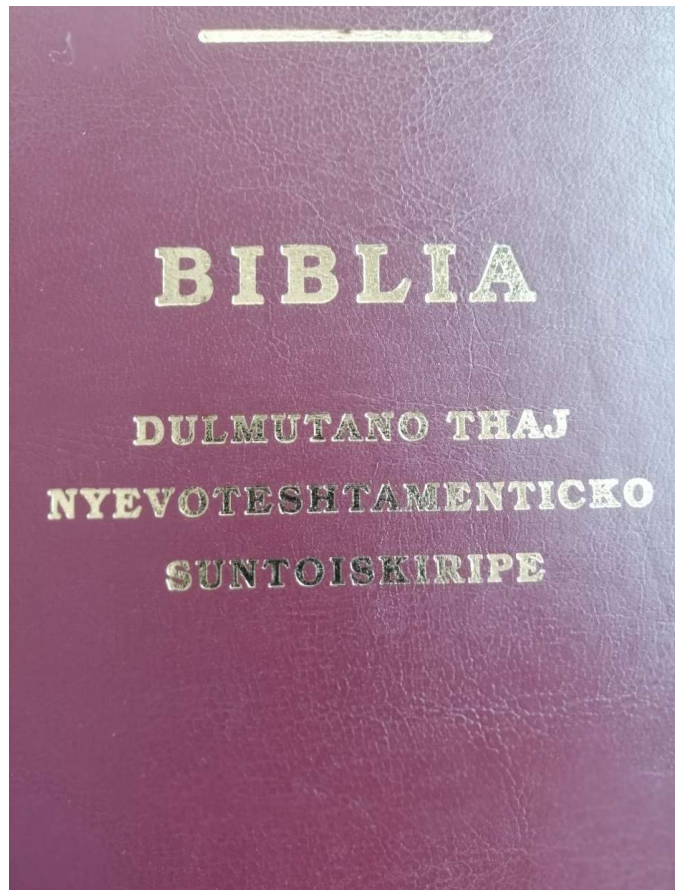
*

„Minden írás amit Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, s az igaz életre való nevelésre, hogy az Isten embere tökéletes és minden jóra kész legyen”
(2 Tim 3,16-17)

A szentírás Isten ajándéka számunkra, benne maga a kinyilatkoztató Isten szól hozzánk. Elsősorban

tanítást kell merítenünk belőle, hiszen nem csak emelkedett érzéseket és a szépség élményét adja számunkra, hanem azt az igazságot közvetíti, amelyre szükségünk van ahhoz, hogy Istent megismerjük, teljes szívünkből és minden erőnkől szeressük, és akarata szerint éljünk.

Az Ószövetségből megtudjuk, hogy Isten hogyan készítette elő az emberiség Megváltójának érkezését, az Újszövetségben pedig arról olvashatunk, hogy Jézus hogyan valósította meg Isten terveit, hogyan alapította meg és indította útjára Isten új országát az emberi társadalomban.

Ezért a Szentírás valódi nevelőnk is. Krisztus tanításának tükrében lemérhetjük, mi a helyes és mi a helytelen az életünkben. De bátorítást is ad a Szentírás olvasása, mert megismerjük belőle Isten végtelen erejét. Ez az erő mutatkozik meg abban, hogy minden szenvedés, megaláztatás után Jézus eljut a feltámadás dicsőségére, és erre a dicsőségre hívja tanítványait is

De Jézus tanítása, kereszthalála és feltámadása, egész megváltó műve közösséget is teremt. Egyetlen családdá, egyetlen néppé teszi azokat, akik hisznek benne, és követői lesznek. Ez a közösség az Egyház. Az Apostolok Cselekedetei és az apostolok levelei bemutatják számunkra a korai egyház életét és terjedését. Azt az erőt és örömet, amit a hitet és szeretetet, magát Krisztust hirdető missziós közösségekből sugárzik. Az apostolok elindultak, hogy a Krisztustól kapott küldetés szerint hirdessék az örömhírt az egész világon minden népnek. Ezért olyan fontos, hogy ma is minden nép nyelvén megszólaljon a Szentírás üzenete.

A Bibliának ez a fordítása régi hiányt pótol, és azt kívánja segíteni, hogy Krisztus közösségében mindenki egyaránt otthon érezze magát.

Isten áldása kísérje mindazok életét és munkáját, akik ennek a kiadásnak az elkészítésében részt vettek, és akik nyitott szívvel olvassák.

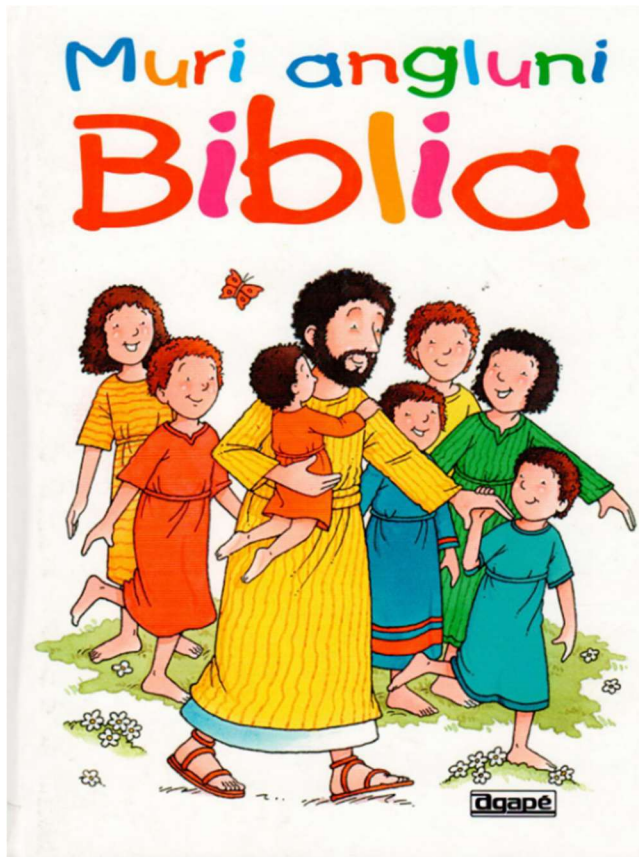
Budapest, 2008-ban, a Biblia évében.

Erdő Péter

Esztergom-Budapesti érsek,

Magyarország prímása

**Pat Alexander: Első Bibliám – Muri angluni Biblia 2011
(műfordítás)**

A Muri angluni Biblia tehát az Első Bibliám című rendkívül sikeres és széles körben ismert gyermekkönyv lovári nyelvű fordítása, amely a magyar változathoz hasonlóan a legkisebbek nyelvezetén szólaltat meg 64 szentírási történetet barátságos, kedves, gyermeki és igazán derűs illusztrációkkal. Így azok a kisgyermek is örömmel, büszkén és szeretettel lapozgathatják,

akik még nem tanultak meg olvasni. A Bibliához történő odafordulás, a szentírási szövegek megismeréséhez megtett első lépések tekintetében a Muri angluni Biblia példaértékű alkotás.

/Agapé/

Temetési Szertartáskönyv 2015 (műfordítás)

Az Európában élő körülbelül 13 millió roma jelentős része is érti a cigány (romani) nyelvet, énekeiben, imádságaiban használja anyanyelvét.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Roma Pasztorációs Bizottsága ezért döntött úgy, hogy elkészíti a Temetési Szertartáskönyv cigány nyelvű fordítását.

A Temetési Szertartáskönyv fordítója ugyan az a Vesho – Farkas Zoltán, aki 2008-ban a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat által – a világon elsőként – kiadott teljes cigány nyelvű Bibliát is fordította.

Kívánom cigány testvéreimnek, hogy az anyanyelvükön elhangzó temetési imák és énekek a szívükig hatoljanak, fejezzék ki az elhunytjaik

iránti szeretetüket, az örök életbe vetett erős hitüket. Kívánom a temetést végző atyáknak, diakónusoknak lelkipásztori kisegítőknak, hogy akár csak egy-két imádság cigány nyelvű felolvasásával hozzák még közelebb cigány testvéreinkhez az örök életről szóló örömhírt. Kívánom, hogy imádságainkban használt cigány nyelv őrizze, erősítse a cigány hagyományokat, és építse a hidat cigányok és nem cigányok között. Isten előtt mindannyian testvérek vagyunk, az ő teremtményei és gyermekei. Sehol sem élhetjük át jobban az összetartozásunkat, mint pontosan az ő színe előtt.

Budapesten, 2014. szeptember 8-án,
Kisboldogasszony ünnepén

Dr. Székely János

a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
Roma Pasztorációs Bizottságának elnöke